

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

_____ (підпис)
“ ____ ” _____ 20__ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою «Облік, аудит і податковий консалтинг»
(назва освітньої програми)

на тему: «Заборгованість покупців та постачальників: облік та контроль
(на прикладі ТОВ «Світовий контейнерний сервіс»)

Виконавець:

студентка факультету менеджменту, обліку та
інформаційних технологій, 4 курсу, 41 групи
Лахман Анна Миколаївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)
Сиротенко Наталія Анатоліївна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2024

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТЕЙ ПОКУПЦІВ ТА ПОСТАЧАЛЬНИКІВ	6
1.1. Поняття дебіторської та кредиторської заборгованостей покупців та постачальників	6
1.2. Особливості відображення у фінансовому обліку заборгованостей дебіторів та кредиторів	12
1.3. Методика оцінювання безнадійної дебіторської заборгованості та шляхи її вирішення за допомогою факторингових операцій	19
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПОКУПЦІВ ТА ПОСТАЧАЛЬНИКІВ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «СВІТОВИЙ КОНТЕЙНЕРНИЙ СЕРВІС»	23
2.1. Загальна характеристика діяльності суб'єкта малого підприємництва ТОВ «Світовий контейнерний сервіс»	23
2.2. Особливості відображення в обліку заборгованості покупців та постачальників на досліджуваному підприємстві	30
2.3. Оподаткування, звітність та шляхи удосконалення обліку ТОВ «Світовий контейнерний сервіс».....	38
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ РОЗРАХУНКІВ З ДЕБІТОРАМИ ТА КРЕДИТОРАМИ ТОВ «СВІТОВИЙ КОНТЕЙНЕРНИЙ СЕРВІС»	45
3.1. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей та фінансового стану у ТОВ «Світовий контейнерний сервіс».....	45
3.2. Контроль за здійсненням операцій з реалізації та придбання у ТОВ «Світовий контейнерний сервіс»	56
3.3. Шляхи покращення фінансового стану та контролю за заборгованостями покупців та постачальників у ТОВ «Світовий контейнерний сервіс»	59
ВИСНОВКИ	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	68
ДОДАТКИ	73

ВСТУП

Актуальність теми. Сучасне економічне становище в Україні призводить до підвищення рівня неплатоспроможності суб'єктів господарювання, тому постає питання щодо пошуку методів покращення обліку дебіторської та кредиторської заборгованостей покупців та постачальників. Адже дані види розрахунків відіграють важливу роль у діяльності підприємства, впливаючи на обіг грошових коштів та можливість його безперервної діяльності.

Дослідженням особливостей обліку, аналізу та контролю заборгованостей покупців та постачальників займалися такі українські вчені, як: С. Л. Береза, М. Д. Білик, І. О. Бланк, Ф. Ф. Бутинець, Н. І. Верхоглядова, І. А. Волкова, Т.В. Гладких, А. Д. Глушко, В. П. Завгородній, О. П. Кундря-Висоцька, А.М. Поддєрьогін, Ю. О. Распонова, Н. М. Ткаченко, О. Ф. Томчук, В. Г. Швець, В. М. Шелудько та інші. В їхніх роботах зазначається визначення поняття, класифікації та оцінки заборгованостей дебіторів та кредиторів підприємства, стан законодавчої бази, що регламентує діяльність контрагентів. Зокрема, можемо зазначити, що в НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» та НП(С)БО 11 «Зобов'язання», які є головними нормативними документами, немає чіткого визначення особливих випадків з обліку даних заборгованостей.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є розгляд теоретичних та практичних аспектів обліку та контролю дебіторської та кредиторської заборгованостей на торговельних підприємствах; здійснення аналізу їх господарської діяльності та надання рекомендацій щодо шляхів покращення показників, які негативно впливають на фінансовий результат підприємства.

Завдання, які поставлені у кваліфікаційній роботі є:

- дослідити економічну сутність та загальну характеристику дебіторської та кредиторської заборгованостей покупців та постачальників, на базі головних національних положеннях (стандартів);
- ознайомитися з особливостями процесу обліку даних заборгованостей на підприємстві, розглянути документальний облік, типові бухгалтерські операції щодо заборгованості дебіторів та кредиторів;

– розглянути методи розрахунку резерву сумнівних боргів, типові операції з його нарахування та використання, поняття «факторинг» та дослідити аспекти обліку даних операцій у вітчизняній практиці;

– провести дослідження у ТОВ «Світовий контейнерний сервіс», його організаційної структури, роботу бухгалтерського відділу стосовно операцій з контрагентами, здійснити аналіз головних показників формування чистого прибутку (збитку) підприємства;

– вивчити аспекти обліку заборгованості покупців та постачальників на досліджуваному підприємстві, здійснити аналіз основних дебіторів та кредиторів за розміром їхнього обороту, ознайомитися з обліком ПДВ на підприємстві, проаналізувати первинні документи, якими оформлюються дані операції та вказати типові бухгалтерські проведення;

– дослідити особливості податкового обліку, який пов'язаний з операціями реалізації та придбання товарів, послуг, робіт, ознайомитися з відображенням у формах звітності досліджуваного підприємства даних щодо поточного стану дебіторської та кредиторської заборгованостей замовників та постачальників, надати практичні рекомендації;

– проаналізувати показники: рентабельності, платоспроможності, фінансової стійкості, дебіторської та кредиторської заборгованостей, їх динаміку складу та структури ТОВ «Світовий контейнерний сервіс»;

– дослідити особливості внутрішнього контролю торговельних підприємств, його складову та проблемні ділянки бухгалтерського обліку, на які необхідно звернути увагу під час здійснення перевірки та зазначити головні проблеми в обліку досліджуваного підприємства на запропонувати шляхи їх вирішення.

Об'єктом дослідження є процес інформаційного забезпечення обліку заборгованостей дебіторів та кредиторів, їх контроль та ефективне управління ними на торговельних підприємствах.

Предметом дослідження є особливості організації та методики обліку й контролю заборгованості покупців та постачальників ТОВ «Світовий контейнерний сервіс».

Методи дослідження – під час написання даної кваліфікаційної роботи було застосовано такі методи, як: детермінований аналіз, який використовувався під час

оцінки фінансового стану досліджуваного підприємства, синтез та систематизація – узагальнення досліджуваної інформації та написання висновків, індукція та дедукція для надання характеристики системи обліку та контролю, конкретизація – детальний огляд особливостей обліку на підприємстві щодо дебіторської та кредиторської заборгованостей, аналогія та порівняння використовувалися для аналізу показників кредиторської та дебіторської заборгованості протягом 2021-2023 р. р. тощо.

Інформаційною базою дослідження стали чинні нормативно-правові акти, які регулюють здійснення: обліку операцій з реалізації та придбання матеріальних цінностей, надання послуг, податкового обліку даних заборгованостей та подання фінансової звітності, такі як Податковий та Митний кодекси України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Цивільний кодекс України тощо. Також було використано матеріали наукових робіт та дослідження вчених щодо особливостей обліку досліджуваної теми кваліфікаційної роботи, інформаційну базу ТОВ «Світовий контейнерний сервіс».

Апробація результатів бакалаврської роботи. За тематикою кваліфікаційної роботи було проведено такі дослідження:

1. Лахман А.М. Внутрішній контроль в управлінні підприємством: сучасні виклики. *Молодь і науковий прогрес у соціально-економічному та освітньому просторі суспільства*: зб. матеріалів IV Міжнар наук. студ. конф.. Кам'янець-Подільський, 2022. С. 165-168.

2. Лахман А.М. Ефективність управління розрахунками з дебіторами в сучасних умовах. *Сучасні проблеми та перспектива розвитку економіки України в умовах військового стану*: зб. матеріалів студ. конф., присвяченої 80-річчю визволення міста Одеси від фашистських загарбників. 10-12 квітня 2024 р. Одеса : ОНЕУ, 2024. С. 227-230.

3. Лахман А.М. Особливості обліку факторингових операцій в Україні. *Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації* : зб. матеріалів IX Міжн. студ. наук.-практ. інт.-конф., ім. проф. Л.М. Крамаровського. Одеса : ОНЕУ, 2023. С.42-45.

4. Лахман А.М. ПДВ: особливості системи обліку та оподаткування на торговельних підприємствах. *Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації* : зб. матеріалів X Міжн. студ. наук.-практ. інт.-конф., ім. проф. Л.М. Крамаровського. 25 квітня 2024 р. Одеса : ОНЕУ, 2024. С. 39-42.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Вивчення теоретичних аспектів дебіторської та кредиторської заборгованостей демонструє, що борги дебіторів виступають фінансовими активами, які можуть принести майбутні економічні вигоди для підприємства, а заборгованість постачальників є одним із головних видів зобов'язань підприємства, що виникає внаслідок взаємодії суб'єктів господарювання. У кваліфікаційній роботі було досліджено нормативну базу, що регламентує облік даних заборгованостей, зокрема, Податковий та Митний кодекси України, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Цивільний кодекс України, НП(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» та НП(С)БО 11 «Зобов'язання» та ін.

2. При дослідженні документообігу встановлено рахунки та субрахунки обліку заборгованостей – 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями»; 362 «Розрахунки з іноземними покупцями»; 363 «Розрахунки з учасниками ПФГ»; 364 «Розрахунки за гарантійним забезпеченням»; 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками»; 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»; 633 «Розрахунки з учасниками ПФГ». Для обліку ПДВ застосовують, зазвичай такі субрахунки як: 6441 «Податковий кредит підтверджений», 6442 «Податковий кредит непідтверджений», 6431 «Податкове зобов'язання підтвержене», 6432 «Податкове зобов'язання непідтвержене», 6412 «Розрахунки з ПДВ». Також розглянуто практичний приклад господарських операцій, що стосуються виникнення та погашення заборгованостей з використанням авансів та післяоплат.

3. Було ознайомлено з методами розрахунку резерву сумнівних боргів, а саме методами абсолютної суми сумнівної заборгованості та розрахунку коефіцієнта сумнівності, відображення операцій з створення та використання резерву сумнівних боргів в обліку підприємства, розкрито поняття терміну «факторинг», що є комплексною фінансовою операцією, що має на меті придбання фактор-фірмою права вимоги стосовно виплати за фінансовими зобов'язаннями, які з'явилися між контрагентами внаслідок реалізації продукції, з метою поповнення оборотних коштів постачальника і може супроводжуватися здійсненням бухгалтерського обліку

постачальника, управлінням дебіторською заборгованістю та страхуванням постачальника від фінансових ризиків та зазначено його переваги та недоліки у застосуванні.

4. Проведено аналіз господарської діяльності ТОВ «Світовий контейнерний сервіс», виявлено основних партнерів компанії (Компанія APL, Компанія Alconet, ТОВ «ТІС-КОНТЕЙНЕРНІ ПОЇЗДИ», Компанія Carrier, ТОВ «Вінтул») та ін. Визначено особливості роботи бухгалтерії. Також було здійснено розрахунки для визначення категорії даного суб'єкта економічної діяльності, які відповідають чинним нормам законодавства та відноситься до категорії малого підприємства, зроблено аналіз фінансових показників діяльності суб'єкта господарювання, які продемонстрували негативну динаміку щодо зменшення прибутку на 938,2 тис. грн, маржинального доходу на 6 019,2 тис грн протягом 2022-2023 років.

5. За результатами вивчення системи документування операцій з постачання та реалізації на досліджуваному підприємстві встановлено їх відповідність вимогам чинних нормативних актів. Підприємство використовує субрахунки – 361 «Розрахунки з вітчизняними покупцями», 362 «Розрахунки з іноземними покупцями»; 631 «Розрахунки з вітчизняними постачальниками», 632 «Розрахунки з іноземними постачальниками»; 6441 «Податковий кредит підтверджений», 6442 «Податковий кредит непідтверджений», 6431 «Податкове зобов'язання підтвержене», 6432 «Податкове зобов'язання непідтвержене», 6412 «Розрахунки з ПДВ»; 702 «Дохід від реалізації товарів», 703 «Дохід від реалізації робіт, послуг», 711 «Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти», 714 «Дохід від операційної курсової різниці»; 942 «Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти», 945 «Втрати від операційної курсової різниці».

6. Досліджено особливості податкового обліку, який пов'язаний з реєстрацією податкових накладних, їхнім розблокуванням, а саме, які дії та документи необхідно подати для розблокування податкової накладної. Наведено фрагменти реєстру виданих та отриманих податкових накладних у 2023 році і ознайомлено з законодавчою базою щодо питань відхилення реєстрації даного документу. Також зазначено відображення у формах фінансової звітності досліджуваного підприємства даних щодо поточного стану дебіторської та кредиторської заборгованостей

замовників та постачальників. Було надано рекомендації для покращення обліку досліджуваних заборгованостей, насамперед, підприємству важливо створити в обліковій політиці розділ про дебіторську заборгованість, в якому треба зазначити про необхідність створення резерву сумнівних боргів та метод його розрахунку. Наприклад, метод розрахунку коефіцієнту сумнівності дебіторської заборгованості та розраховувати питому вагу безнадійних боргів у чистому доході від реалізації товарів, робіт, послуг. В обліковій політиці також варто зазначити інформацію про критерії визнання, оцінку, класифікацію, припинення визнання даної заборгованості. Переглянути та згрупувати дебіторів за ризиками непогашення, щоб звернути увагу на тих боржників, які прострочують оплату. За можливості, підприємству необхідно шукати нові ринку збуту або здійснювати альтернативні послуги, які воно може надати виходячи з наявних виробничих потужностей, наприклад ремонт та обслуговування промислових систем охолодження чи генерації електроенергії на підприємствах в Одеському районі. Щодо покращення обліку та управління кредиторською заборгованістю, підприємству було рекомендовано: здійснювати планування витрат запасів для того, щоб зменшити необхідність у додаткових замовленнях і, тим самим, зменшувати розмір кредиторської заборгованості; налагоджувати контакти з постачальниками, здійснювати своєчасно оплату, аби в майбутньому отримувати більш сприятливі умови оплати та певні знижки при придбанні великого замовлення; намагатися своєчасно відображати дані надходження в бухгалтерській програмі, що унеможливило затримки щодо відправки та отримання накладних та актів тощо;

7. Проведено аналіз показників фінансових результатів діяльності підприємства, який показав, що за останні три роки ТОВ «Світовий контейнерний сервіс» у 2021 році мав найгірші показники фінансового результату – 174,9 тис. грн, потім відбулося значне покращення ситуації у 2022 році (1 294,0 тис. грн), проте в 2023 році компанії не вдалося втримати рівень показників попереднього року і знову погіршилися результати діяльності і чистий прибуток складає 355,8 тис. грн. Щодо показників платоспроможності підприємства можна сказати, що ТОВ «Світовий контейнерний сервіс» за останні 3 роки не є платоспроможним на будь-який проміжок часу, що є негативною тенденцією. Аналіз типу фінансової стійкості продемонстрував, що воно перебуває у кризовому стані протягом трьох останніх років через те, що

відсутні в достатній кількості основні джерела для фінансування запасів. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги у 2023 році порівняно з 2021 роком зросла на 305,0 тис. грн, а порівняно з 2022 роком, навпаки, зменшилася на 71,8 тис. грн. і складає 1 547,4 тис. грн., що демонструє позитивну динаміку. Протягом трьох років, поточна кредиторська заборгованість зростала, а саме у 2023 році порівняно з 2021 роком поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги зросла на 4 401,2 тис. грн, порівняно з 2022 роком – на 51,4 тис. грн. і дорівнює 7 942,4 тис. грн – це негативна тенденція. Щодо аналізу коефіцієнтів оборотності та тривалості обороту досліджуваних заборгованостей слід відмітити, що всі дані показники за 2023 рік погіршилися, а саме: дебіторська заборгованість у 2023 році здійснила 3,3 обороти за 108,6 днів, що на 0,5 обертів та 13,8 днів відповідно менше, ніж у 2022 році. За 2023 рік тривалість одного обороту кредиторської заборгованості складає 3,2 обороти за 111,6 днів – це на 0,1 оберти та 3,4 дні відповідно менше, порівняно з показниками 2022 року. Хоча дане збільшення має умовно позитивне значення, тому що відтермінується погашення даної заборгованості.

8. Надано тлумачення терміну «внутрішній контроль», який відіграє дуже важливу роль у діяльності підприємства та дає оцінку ефективності провадження діяльності кожної ланки господарського процесу. Виявлено недоліки, які можуть виникнути при ненадійному та неякісному контролі, зазначено ключові аспекти контролю, які мають відбуватися під час здійснення даної операції та на які моменти необхідно звертати увагу, щоб здійснити ефективний контроль розрахунків з постачальниками та замовниками – встановити чіткі норми та правила щодо здійснення внутрішнього контролю, визначити окремих фахівців підприємства, що будуть робити дану ревізію; контролювати взаємодію та обмін інформацією між підрозділами підприємства щодо розрахунків з дебіторами та кредиторами; заохочувати працівників, які мають займатися внутрішнім контролем, до саморозвитку та підвищення компетентності у даній сфері, наприклад, підприємство може надати доступ до курсів веб-порталу Aktiv Financial Academy, а саме «АСРМ: Внутрішній контроль», Академії PwC, що пропонує семінар «Внутрішній контроль і можливі шляхи оптимізації» тощо.

Зазначений перелік заходів дозволить підприємству покращити облік, підвищити ефективність управління й контроль за дебіторською та кредиторською заборгованостями, збільшити обсяг реалізації товарів, робіт та послуг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Белокоз О. І. Облік та аудит дебіторської і кредиторської заборгованостей торговельних підприємств : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2014. 260 с.
2. Бланк І. О. Управління грошовими потоками: навч. посібник / І. О. Бланк. – К.: МП «ІТЕМ Лтд», СП «АДЕФ – Україна», 2007. 735 с.
3. Болдовська К. П., Ковальова Т. В., Пеняк Ю. С. Особливості обліку, оподаткування і подання звітності з операцій зовнішньоекономічної діяльності у контексті новацій податкового законодавства. *Проблеми сучасних трансформацій. Сер. Економіка та управління*. 2023. №7.
4. Бутинець Ф. Ф. Економічний аналіз. Навчальний посібник. Житомир : ПП Рута, 2003. 680 с.
5. Волкова І. А. Фінансовий облік-1 / І. А. Волкова. – К. : Центр учб. літер. 2008. 228 с.
6. Волкова Н. А., Гайдаєнко О. М., Семенова К. Д., Подвальна Н. Е., Чернишова Л.В. Економічний аналіз суб'єктів господарювання: Навч. посібник. 2-е вид., перероб. і доп. Одеса: ОНЕУ. 2022. 217 с.
7. Давидюк Т. В. Визнання та оцінка поточної дебіторської заборгованості: напрями удосконалення. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2012. Вип.1. (22). С. 102-108.
8. Дубровська Є. В. Дослідження сутності поняття «Дебіторська заборгованість». *Вісник Сумського державного університету. Сер. Економіка*. Суми: СумДУ, 2009. №2. С. 202-205.
9. Загородній А. Г. Фінансово-економічний словник / А. Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – Львів : Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2005. 714 с.
10. Закревська О. Ю. Облік і контроль поточної дебіторської заборгованості підприємства торгівлі : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2018. 278 с.
11. Замула І. В., Танасієва М. М. Внутрішній контроль: Навч. посібн. Чернівці: Технодрук, 2021, 366 с. URL: <http://surl.li/uhkys> (дата звернення: 28.04.2024)

12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 : станом на 23.02.2024 р. URL: <http://surl.li/uidgj> (дата звернення: 14.03.2024)

13. «Куб» під заставу. URL : <https://kub.pb.ua/> (дата звернення: 16.03.2024)

14. Крупельницька І. Г. Дослідження сучасних особливостей обліку та контролю розрахунків з покупцями. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2023. №2 (82). С. 116- 120

15. Кручак Л. В. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в підприємствах з виробництва соків : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Тернопіль, 2017. 273 с.

16. Лахман А. М. Внутрішній контроль в управлінні підприємством: сучасні виклики. *Молодь і науковий прогрес у соціально-економічному та освітньому просторі суспільства*: зб. матеріалів IV Міжнар наук. студ. конф.. Кам'янець-Подільський, 2022. С. 165-168.

17. Лахман А. М. Ефективність управління розрахунками з дебіторами в сучасних умовах. *Сучасні проблеми та перспектива розвитку економіки України в умовах військового стану*: зб. матеріалів студ. конф., присвяченої 80-річчю визволення міста Одеси від фашистських загарбників. 10-12 квітня 2024 р. Одеса : ОНЕУ, 2024. С. 227-230.

18. Лахман А. М. Особливості обліку факторингових операцій в Україні. *Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації* : зб. матеріалів IX Міжн. студ. наук.-практ. інт.-конф., ім. проф. Л.М. Крамаровського. Одеса : ОНЕУ, 2023. С. 42-45.

19. Лахман А. М. ПДВ: особливості системи обліку та оподаткування на торговельних підприємствах. *Напрями розвитку обліку, контролю та економічного аналізу в умовах глобалізації* : зб. матеріалів X Міжн. студ. наук.-практ. інт.-конф., ім. проф. Л.М. Крамаровського. 25 квітня 2024 р. Одеса : ОНЕУ, 2024. С. 39-42.

20. Литвин З. Б. Організація внутрішнього аудиту на підприємстві. *Eurasian scientific discussions. Barca Academy Publishing*. Barcelona, Spain. 2022. Pp. 21-27. URL : <https://goo.su/JgzIk> (дата звернення: 01.04.2024).

21. Матицина Н. О. Основні засади регулювання розрахункових відносин через управління дебіторською заборгованістю. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. №12. С. 38-42.

22. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. №4495-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <http://surl.li/uidgp> (дата звернення: 16.04.2024)

23. Мулик Я. І. Методичні та організаційні підходи до системи внутрішнього контролю на підприємстві. *Агросвіт*. №17-18, 2020. С. 28-38.

24. Онищенко В. Резерв сумнівних боргів. *Головбух*. URL: <http://surl.li/uidgu> (дата звернення: 28.03.2024).

25. Офіційний курс гривні до іноземних валют. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 21.03.2024)

26. Офіційний сайт. Світовий Контейнерний Сервіс. URL: <https://www.gcs-reefer.com/uk> (дата звернення: 02.04.2024)

27. Первинні документи в бухобліку. Електронний ресурс 04.02.2019 р. URL: <https://medoc.ua/blog/pervinni-dokumenty-v-buhobliku> (дата звернення: 13.03.2024)

28. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <http://surl.li/uidhb> (дата звернення: 20.03.2024)

29. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV : станом на 01.01.2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 09.03.2024)

30. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» : Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237 : станом на 03.11.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#o16> (дата звернення: 02.03.2024)

31. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання» : Наказ Міністерства фінансів України

від 31.01.2000 №20 : станом на 03.11.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00#Text> (дата звернення: 07.03.2024)

32. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів» : Наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2020 №193 : станом на 17.02.2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#o17> (дата звернення: 18.03.2024)

33. Про затвердження Порядку прийняття рішень про реєстрацію/відмову в реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних : Наказ Міністерства фінансів України від 12.12.2019 №520 : станом на 30.09.2023. URL: <http://surl.li/uidhi> (дата звернення: 27.04.2024)

34. Про транзит вантажів : Закон України від 20.10.1999 р. № 1172-XIV : станом на 01.01.2022 р. URL: <http://surl.li/uidhk> (дата звернення: 13.03.2024)

35. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник 6-те вид. допов. і перероб. К.: Алерта, 2013. 982 с.

36. Томчук О. Ф. Аналітичне забезпечення управління кредиторською заборгованістю підприємства. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького* 18. №2 (69) 2016. С. 160-164.

37. Факторинг: суто фінансова послуга (податковий та бухгалтерський облік). *Податки & бухоблік*. 2009. №36. URL: <http://surl.li/uidhl> (дата звернення: 21.04.2024)

38. Чакалова Н. С. Розробка робочих документів для проведення внутрішнього контролю дебіторської заборгованості на промислових підприємствах. *Агросвіт*. №22, 2018. С. 81-90

39. Цегельник Н. І. Бухгалтерський облік розрахунків з покупцями та замовниками: організація та методика : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Житомир, 2018. 275 с.

40. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. №435-IV (зі змінами та доповненнями). URL: <http://surl.li/uidhr> (дата звернення: 13.03.2024)

41. Шабанова О. Наукові підходи до тлумачення сутності «факторинг». *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2017. №4 (12). С. 146-152.